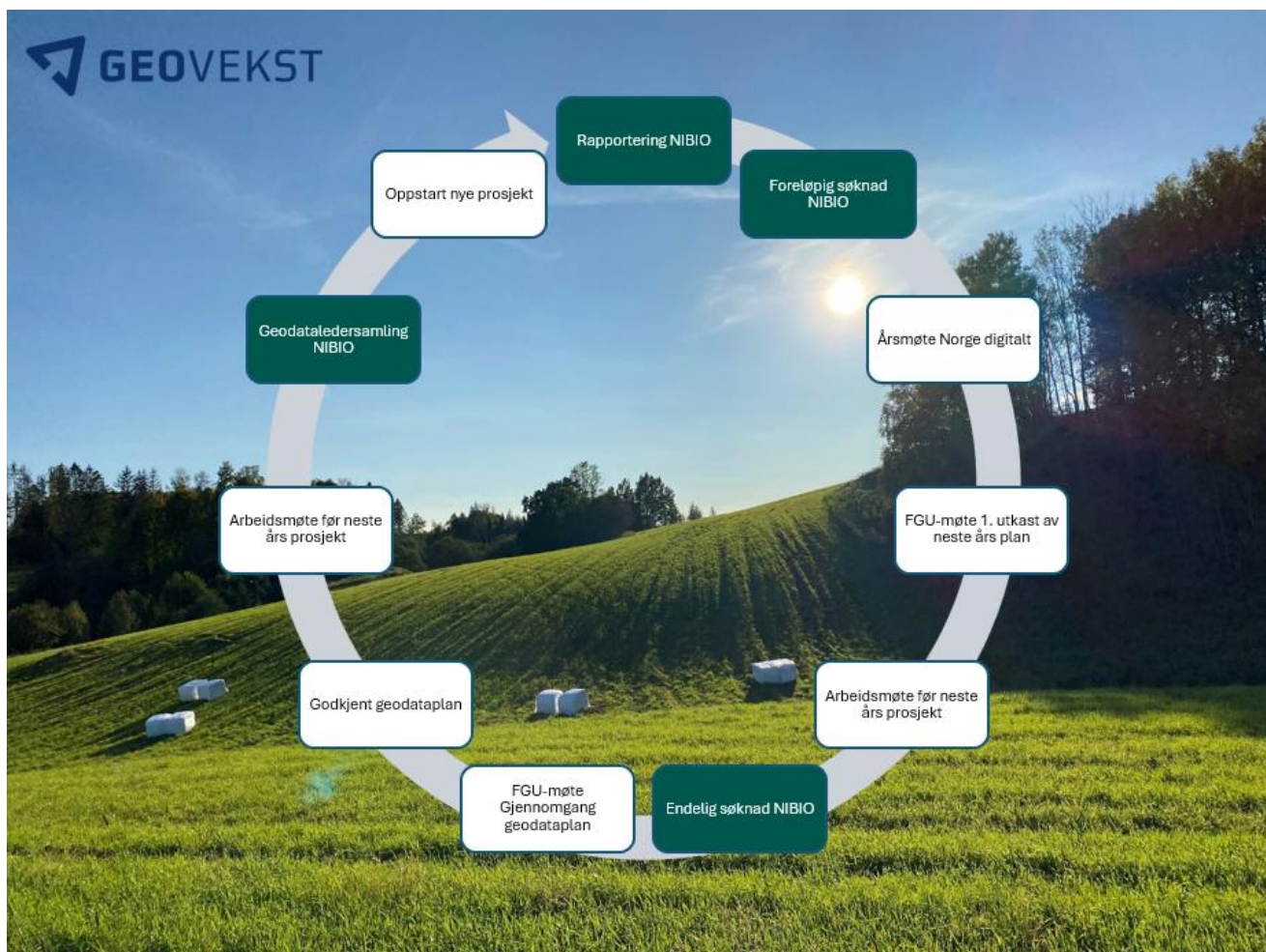

Håndbok for Geodatalederne i Landbruket

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	2
2.	Landbruksparten i Geovekst	2
3.	Geodatalederens oppgaver	2
3.1.	Hovedoppgaver	2
3.2.	Regnskaps- og rapporteringssystemet Krokus	3
3.3.	Geodataplanarbeidet	3
3.4.	Økonomi	4
3.5.	FKB-AR5	4
4.	Geovekst Aktuelt	5
5.	Nyttige linker	5
6.	Kontaktpersoner	6

1. Innledning

Denne håndboken er ment som et hjelpemiddel i arbeidet for landbrukets geodataleder. Vi ønsker at den skal være til nytte, og vi tar gjerne imot innspill til forbedringer.

2. Landbruksparten i Geovekst

De sentrale Geovekst-partene er Statens Vegvesen, Fornybar Norge, Kommuner, Statens kartverk, Telenor, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Landbruket. Deltagere i parten Landbruk er aktører innenfor landbrukssektoren **som har så stort behov for data at de bidrar økonomisk for å få tilgang.**

I Geovekst består Landbruksparten av følgende aktører, og med følgende rettigheter:

Landbruks- og matdepartementet	Rettighetshaver
Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)	Rettighetshaver
Landbruksdirektoratet	Disposisjonsrett
Statskog	Disposisjonsrett
Mattilsynet	Disposisjonsrett
Veterinærinstituttet	Disposisjonsrett
Statsforvalteren Landbruk (SFLA)	Rettighetshaver
Næringsdrivende i jord- og skogbruk*	Disposisjonsrett og markedsrett til data over egen eiendom/foretak

Landbrukets geodataleder

Geodatalederen utpekes av Statsforvalteren, og representerer Landbruksparten i geodata-utvalget i fylket. Geodatalederen er også Kartverkets kontaktpunkt med Landbruksparten i Geovekstsamarbeidet i fylket.

Geovekst-forum

NIBIO representerer Landbruksparten i Geovekst-forum, og har rollen som rådgiver med ansvar for den faglige styringen overfor geodatalederne i fylkene.

Mer om Geovekst: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/geovekst>

3. Geodatalederens oppgaver

3.1. Hovedoppgaver

- Ivareta Landbrukspartens interesser i Geovekst i tett dialog med NIBIO, og være et viktig bindeledd stat-fylke-kommune.
- Være kontaktperson for Geovekst-spørsmål på fylkesnivå for landbruket.
- Bidra aktivt i geodaplanarbeidet og inn i prosjektene, ivareta Landbrukspartens behov.
- Delta på oppstartmøter og årsmøter i fylket.
- Ha økonomisk oppfølging av landbrukets andel i prosjektene i fylket, og rapportere til NIBIO.
- Følge opp arbeidet med AR5 i fylket, både kontinuerlig og periodisk ajourhold, samt behov for kompetansetiltak.

Oppgavene er forankret i virksomhets- og økonomiinstruks samt tildelingsbrev fra KDD til Statsforvalteren. De er utdypet i belastningsfullmakt fra Landbruksdirektoratet til Statsforvalteren.

Det er utarbeidet en årshjul-mal for bruk i arbeidet knyttet til AR5, Landbruksregisteret og Geovekst. Kontakt NIBIO for å få oversendt denne.

3.2. Regnskaps- og rapporteringssystemet Krokus

For å ha oversikt over prosjekter, både når det gjelder innhold og kostnader, skal regnskaps- og rapporteringssystemet Krokus benyttes. Her søkes det om kontantmidler og prosjektene skal rapporteres årlig i henhold til gitte frister. Frister er oppgitt i Krokus, og det sendes også ut brev om de enkelte fristene.

Krokus er tilgjengelig som en lenke på [NIBIOs Geovekst-sider](#).

Ta kontakt med NIBIO for å få tildelt brukernavn og passord. Det er utarbeidet en egen brukerveiledning for Krokus som er tilgjengelig på NIBIOs Geovekst-sider.

3.3. Geodataplanarbeidet

Geovekst-prosjekter er prosjekter som inneholder etablering eller ajourføring av FKB-A, B og C (inkludert AR5), ortofoto og laserskanning. Andre prosjekter, slik som historiske ortofoto, gjennomføres ofte med samme mal som et Geovekst-prosjekt, men dette betyr ikke at det er et Geovekst-prosjekt. Landbruksparten skal kun være med på definerte Geovekst-prosjekter, hvis ikke annet er avklart med NIBIO.

Et Geovekst-prosjekt starter ofte med at det kommer inn i geodataplanen. Et prosjekt i geodataplanen settes enten i gang av Kartverket på eget initiativ, eller på oppfordring fra en eller flere av partene.

- Allerede i arbeidet med geodataplanen er det derfor viktig at geodatalederen spiller inn prosjekter som er viktige for Landbruksparten.
- Landbruksparten skal prioritere ajourføring av AR5, etablering av ortofoto i LNF-områder som benyttes til AR5-ajourføring og laserskanning av skog der skogbruket har ekstra midler til å delta.

Gangen i prosjektet videre kan variere fra fylke til fylke:

- Noen steder er det oppstartsmøter hvor partene deltar og kommer med ønsker, andre steder utformer Kartverket forslag til prosjekt som blir sendt ut på høring.
- Det er viktig at geodatalederen følger med og deltar i denne prosessen. Be NIBIO om hjelp ved behov.
- Når alle partene er enige om prosjektet, alt fra innhold til kostnadsfordeling, sendes prosjektet ut på anbud. Utformingen av prosjekter bør følge [Håndbok for Geovekst-samarbeidet](#).

Følgende er viktig å følge opp i prosjektarbeidet:

- Er Landbrukspartens interesser ivaretatt?
- Hvordan er prosjektutformingen? Ofte er det rimeligere å ha større prosjekter, enn mange små.
- Følger prosjektet kostnadsdelingsnormen? Hvis ikke, skal det være avklart på forhånd og presiseres i avtaleteksten. Det er ofte ikke tilfellet, så geodataleder må alltid sjekke prosentene.
- *Avvik fra kostnadsdelingsnormen skal alltid tas opp med NIBIO.*
- For laserprosjekter med arealkategori Skogbruksplan må midlene hentes inn fra skogbruket.

Hvis dere ønsker innspill til enkeltprosjekter, kan dere kontakte NIBIO.

Geovekst-avtaler skal alltid legges inn i Krokus, uavhengig av status (utkast/høring/endelig). Dette gjør kommunikasjonen med NIBIO enklere. Endringer i endelig avtal må også legges inn fortløpende.

3.4. Økonomi

Når en avtale underskrives, får man også et estimat på hvor mye Landbruksparten skal betale i prosjektet. Ofte går betalingen over flere år, men det er også mulig å betale inn for hele prosjektet med en gang. Dette avhenger av tilgjengelige midler.

Det er flere måter å få inn penger til å dekke prosjektene:

- Overførte midler fra andre prosjekter/via partskonto
- Kontantmidler som tildeles fra NIBIO
- Andre finansieringskilder, spesielt fra skogbruket i forbindelse med laserskanning i skog.

Fakturaer fra Kartverket sendes direkte til NIBIO, som dokumenterer innbetalingen i Krokus.

Inntekter og utgifter skal rapporteres til NIBIO hvert år gjennom Krokus.

Krokus bør være oppdatert til enhver tid, da vil det være enklere å holde oversikten, og både rapporterings- og søknadsomgangene vil gå raskere. Det finnes en egen veileder til Krokus på NIBIOs Geovekstsider.

Tildeling av kontantmidler

Det søkes om kontantmidler fra NIBIO i januar/februar hvert år for prosjekter som skal betales i inneværende år. Søknaden sendes via Krokus. Siden ikke alle fylker har endelige avtaler på plass til da, er dette en foreløpig tildeling. En endelig tildeling foregår i mai/juni, når endelige avtaler foreligger.

Hvis det viser seg at fylket trenger mer penger enn forventet etter at søknaden er godkjent, må dette søkes om i Krokus så fort som mulig gjennom en ekstrasøknad. Fakturaer fra Kartverket som overstiger summen som er oppgitt i godkjente søknader med mer enn 10 %, vil ikke bli betalt før dokumentasjon foreligger.

3.5. FKB-AR5

AR5 er Landbrukspartens bidrag inn i Geovekst-prosjektene. Det er viktig at geodatalederen i samarbeid med fylkeskartkontoret har gode rutiner i forhold til ajourhold, både kontinuerlig og planlegging av nytt periodisk.

For kontinuerlig ajourhold er følgende viktig:

- Sammen med Kartverket må det følges opp at kommunene utfører ajourholdet i henhold til FDV-avtalen
- Bidra til å avklare reelt ansvarsforhold for ajourhold av AR5 internt i kommunene, mellom landbruks- og geodataavdelingene
- Bidra til å få på plass gode ajourholdsrutiner i kommunen. Se rutinebeskrivelse nederst på denne siden: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/ajourhold-av-ar5>
- Vurdere behov for kompetansetiltak, som i neste runde kan spilles inn i geodaplanen i fylket og til NIBIO som holder kurs og foredrag for kommunene. Informasjon om kurstilbudet på AR5 finnes her: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/kurstilbud>

For periodisk ajourhold av AR5 er følgende viktig:

- Sikre at periodisk ajourhold av AR5 kommer med i Geodaplanen i fylket, og at det tas med i avtalene for det enkelte prosjekt. Det er naturlig å legge opp til ajourføring av AR5 samtidig som omløpsfoto er tilgjengelig.
- Periodisk ajourhold av AR5 bør gjennomføres med intervaller på 4-7 år, avhengig av tilgjengelige ortofoto og behovet i kommunen.
- De fylkesvise Geodaplanene skal angi hvilke kommuner som skal ajourholdes de neste årene.
- Ved et periodisk ajourhold av AR5 går NIBIO over hele kommunen og oppdaterer jordbruksområdene og områder som er bebygd eller berørt av samferdsel. Til dette arbeidet bruker vi nye ortofoto og oppdaterte data for vei og vann.
- Opplysningene om skog blir indirekte oppdatert gjennom at vi bytter ut vei og vann for hele kommunen, samt at NIBIO retter opp skogen hvis den er berørt av endringer knyttet til jordbruksarealer eller bebygde arealer. NIBIO går altså ikke inn og retter opp bonitetsopplysninger og lignende i skogen.

4. Geovekst Aktuelt

NIBIO har som mål å utgi Geovekst Aktuelt tre til fire ganger i året. Dette er et informasjonsskriv hvor vi informerer om hva som skjer i Geovekst på nasjonalt nivå, og spesielt om hva som er viktig for landbrukets geodataledere. Geovekst Aktuelt inneholder også informasjon om samarbeidet mellom NIBIO og geodatalederne. Geovekst Aktuelt er tilgjengelig her: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/geovekst/geovekst-aktuelt>

5. Nyttige linker

- Håndbok for Geovekst-samarbeidet – Veiledningsdokumentasjon
<https://kartverket.no/geodataarbeid/geovekst/veiledningsmaterieell-geovekst>
- Geodaplaner for fylkene
<https://kartverket.no/geodataarbeid/geovekst/veiledningsmaterieell-geovekst#196656>
- Geovekst Aktuelt fra NIBIO
<https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/geovekst/geovekst-aktuelt?>
- Sjekk AR5-status for fylke og kommune -
<https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/sjekk-status?>

6. Kontaktpersoner

NIBIO ønsker å være gode støttespillere for geodatalederne. Følgende personer kan kontaktes ved behov:

Tema	Kontaktperson
Geovekst	Tove Vaaje-Kolstad, tlf. 930 08 377 tove.vaaje-kolstad@nibio.no
	Hildegunn Norheim, tlf. 900 25 773 hildegunn.norheim@nibio.no
Krokus	Tove Vaaje-Kolstad, tlf. 930 08 377 tove.vaaje-kolstad@nibio.no
	Christina Sogge, tlf. 482 60 510 christina.sogge@nibio.no
AR5 ajourhold	Jørn Petter Storholt, tlf. 902 33 524 jorn.Petter.Storholt@nibio.no
	Anja P. Ahlstrøm , tlf. 997 47 207 anja.ahlstrom@nibio.no
	Tove Vaaje-Kolstad, tlf. 930 08 377 tove.vaaje-kolstad@nibio.no
Foredrag	Ingrid Tenge, tlf. 901 04 465 ingrid.Tenge@nibio.no
Veiledning ajourhold	Jørn Petter Storholt, tlf. 902 33 524 jorn.Petter.Storholt@nibio.no
Feltkurs	Kjetil Fadnes, tlf. 97481205 Kjetil.Fadnes@nibio.no